

पठतु संस्कृतम्

प्रवेशः

September 15, 2024

पञ्चम-पाठः

Marks: 100

I इतरवचनद्वयं लिखत ।

(10 x 1 = 10)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
1)	गच्छतु		
2)		हसताम्	
3)			धावन्तु
4)	नम		
5)		रक्षाव	

II इतरवचनद्वयं लिखत ।

(10 x 1 = 10)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
1)	वन्दताम्		
2)		सेवेथाम्	
3)			ऊहन्ताम्
4)	श्लाघै		
5)			याचाहै

III वाक्यानि लोट्-लकारे परिवर्तयत ।

(10 x 1/2 = 5)

- 1) बालकाः तत्र स्पर्धन्ते ।
- 2) त्वं पत्रं पठसि ।
- 3) सेविके कार्यं कुरुतः ।
- 4) वयं संस्कृतं भाषामहे ।
- 5) भक्ताः देवं वन्दन्ते ।
- 6) यूयं धनं याचध्वे ।
- 7) चित्रकारौ चित्रं रचयतः ।
- 8) पण्डिताः पद्यानि लिखन्ति ।
- 9) एषा गीतं गायति ।
- 10) अहं छात्रान् श्लाघे ।

IV 'लङ्-लकारे' परिवर्तयत ।

(5 x 1 = 5)

- 1) गोपालः अभिनयं करोति स्म ।
- 2) आवां फलं खादावः स्म ।
- 3) यूयं पुस्तकं आनयथ स्म ।
- 4) ते भजनं गायन्ति स्म ।
- 5) अहं नृत्यं करोमि स्म ।

V अनुस्वार-नियमान् उपयुज्य वाक्य-संशोधनं कुरुत ।

(5 x 1 = 5)

- 1) एकं फलं आसीत् ।
- 2) सः महान्तं आनन्दं अनुभूतवान् ।
- 3) अहम् पत्रं अपठं ।
- 4) अहं एकाम् कथां अवदं ।
- 5) त्वम् गृहं आगत्य गृहपाठं अलिखः ।

VI रिक्तस्थानानि पूरयत ।

(10 x 1 = 10)

- 1) रमेशः प्रतिदिनं _____ (श्लोकाः) पठति ।
- 2) सीता _____ (सुधाखण्डः) नयति ।
- 3) सञ्जनाः _____ (धर्मः) इच्छन्ति ।
- 4) बालकः _____ (लेखन्यौ) क्रीणाति ।
- 5) रामः _____ (दशरथः) नमति ।
- 6) वानराः _____ (वृक्षाः) आरोहन्ति ।
- 7) महिलाः _____ (शाटिके) क्रीणन्ति ।
- 8) गोपालः _____ (पत्रिकाः) नयति ।
- 9) सुरेशः _____ (जनाः) पश्यति ।
- 10) वयं _____ (प्रश्नाः) पृच्छामः ।

-

VII वाक्यानां संशोधनं कुरुत । (5 x 1 = 5)

- 1) अहं अवदम् स्म ।
- 2) यूयं पुस्तकम् अपठः ।
- 3) महिलाः आपणः गच्छन्ति ।
- 4) वयम् ऊहध्वम् ।
- 5) अध्यापिकाः बालान् आह्वयति ।

VIII चित्रे विद्यमानानां दश वस्तूनां नामानि संस्कृतेन लिखत ।
(10 x 1/2 = 5)

IX चित्रं दृष्ट्वा रिक्तस्थानि पूरयत ।

(5 x 1 = 5)

1) मूर्तयः ।

2) वेदाः ।

3) ऋषयः ।

4) राशयः ।

5)..... सोपानानि ।

X अधो दत्तानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत ।

(5 x 1 = 5)

- 1) अभितः
- 2) अधिवसति
- 3) विना
- 4) उभयतः
- 5) परितः

XI गद्यं पठित्वा प्रश्नानानाम् उत्तरं लिखत ।

(5 x 1 = 5)

हरिश्चन्द्रस्य चरितं श्रुत्वा, तस्य नाटकम् अपि दृष्ट्वा गान्धिवर्यः - 'सत्यम् एव परमः धर्मः । इतः परम् अहम् असत्यं न एव वदामि' इति सङ्कल्पम् अकरोत् । सः अहिंसाम् अपि अपालयत् । सत्यस्य अहिंसायाः च बलेन एव सः स्वातन्त्र्य-आन्दोलनम् अकरोत् । यदि कः अपि मनुष्यः सत्यस्य पालनं करोति, तर्हि सः अखिलं लोकम् एव जयति ।

- 1) कः हरिचन्द्रस्य नाटकम् अपश्यत् ?
- 2) किं परमः धर्मः अस्ति ?
- 3) गान्धिवर्यस्य सङ्कल्पः कः ?
- 4) 'अकरोत्' इति पदस्य लकारः कः ?
- 5) 'वदामि' इति पदस्य कर्तृपदम् किम् ?

XII सूक्तेः अर्थं लिखत । (2)

क्रियासिद्धिः सत्त्वे भवति, महतां नोपकरणे ॥

XIII श्लोकस्य अर्थं लिखत । (3)

नमस्ते शारदे देवि काश्मीरपुरवासिनि ।
त्वामहं प्रार्थये नित्यं विद्यां बुद्धिं च देहि मे ॥

XIV प्रहेलिकायाः अर्थं वर्णयित्वा उत्तरं लिखत (3)

विष्णोः का वल्लभा देवी लोकत्रितयचारिणी ?
वर्णावाद्यन्तिमौ दत्त्वा कः शब्दः तुल्यवाचकः ?

XV सुभाषितं पूरयित्वा अर्थं लिखत । (4)

..... पादमादत्ते पादं स्वमेधया ।
पादं पादं च ॥

XVI ससंदर्भं लिखत । (3)

त्वं मन्त्रिस्थाने तिष्ठ ।

XVII 'महाभारतम्' इति विषयम् अधिकृत्य ७-८-वाक्यानि संस्कृतेन लिखत । (5)

XVIII संस्कृतेन उत्तरं लिखत । (10 x 1 = 10)

- 1) रामः किम् इच्छति ?
- 2) कः धनम् इच्छति ?
- 3) मित्रद्वयं कुत्र अगच्छत् ?
- 4) रामः सोमः च किम् अकरोत् ?
- 5) मार्गे के धनम् अहरन् ?
- 6) राजा रामं किम् अवदत् ?
- 7) कः जीवनार्थं सेवकः अभवत् ?
- 8) 'पञ्चमो वेदः' किम् ?
- 9) महाभारतस्य रचयिता कः ?
- 10) विष्णोः वल्लभा का ?